

III. DESCOPERIRI MONETARE

Tezaurul de la Cocoșești, com. Păulești, jud. Prahova. Lotul de monede păstrat de către descoperitor

Mihai DIMA*

Primele monede din tezaurul de la Cocoșești au fost publicate în anul 1992, de către R. Ocheșeanu¹. Un deceniu mai târziu, ca urmare a bunei colaborări cu colegii de la Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova și a unor investigații personale, am reușit să punem în circuitul științific informații despre 79 de piese din acest tezaur, dintre care 35 se păstrau în colecția muzeului ploieștean, iar 44 se găseau încă în posesia descoperitorului². Deși acesta ne-a arătat monedele pe care le mai avea, nu ne-a permis să facem mulaje și nici fișe complete, motiv pentru care nu am putut publica exhaustiv decât primul lot.

Tabelul 1. Structura tezaurului de la Cocoșești.

Domnie	Lot MJAP	Lot descoperitor	Total	% din total
Denari republicani	13	5	18	22,78
Marcus Antonius	-	1	1	1,26
Nero	1	1	2	2,53
Galba	-	1	1	1,26
Vespasian	11	15 (13)	26	32,91
Titus	1	2	3	3,79
Domitian	2	6 (3)	8	10,12
Nerva	1	3 (2)	4	5,06
Traian	6	9	15	18,98
Neprecizat	-	1	1	1,26
Total	35	44 (38)	79 (73)	-

* Banca Națională a României; Mihai.Dima@bnro.ro

¹ R. Ocheșeanu, *Descoperirea monetară de la Cocoșești (comuna Păulești), județul Prahova*, CAB, 4, 1992, p. 333-339.

² M. Dima, *Un tezaur de la începutul secolului al II-lea p.Chr. descoperit la Cocoșești, com. Păulești, jud. Prahova*, BSNR 92-97 (1998-2003), 2003, p. 75-82.

După aproape încă un deceniu, în vara anului 2011, am reușit să completăm dosarul tezaurului de la Cocoșești, de această dată cu ajutorul ing. Constantin Ilie, care, în timpul documentării întreprinse pentru realizarea unei monografii despre comuna Păulești, a luat legătura cu moștenitorii descoperitorului și a obținut permisiunea acestora de a pune la dispoziția unui specialist piesele aflate în posesia lor³.

Am avut astfel posibilitatea de a studia 38 dintre cei 44 de denari romani republicani și imperiali văzuți pentru puțin timp în anul 2001. Cu excepția faptului că lipsesc șase piese (Vespasian 2, Domitian 3, Nerva 1), nu am înregistrat diferențe față de structura deja cunoscută, prin urmare, ne vom limita la a publica, cu toate datele necesare și complet ilustrat, catalogul celor 38 de piese din tezaurul de la Cocoșești aflate în posesia familiei descoperitorului.

C A T A L O G

P. CREPVSİ

1. AR → 3,31 g; 16,2x17,3 mm.
Av. Capul lui Apollo laureat spre dreapta; în câmp stânga, un sceptru.
Rv. P. CREPVSİ; călăreț spre dreapta, aruncând o suliță.
Crawford 361/1, Roma, anul 82 a. Chr.

Q. ANTO. BALB PR

2. AR ↑ 3,30 g; 17,7x18,2 mm.
Av. S·C·; capul lui Jupiter laureat spre dreapta.
Rv. Q. ANTO. BALB / PR în exergă (ANT și AL în ligatură); Victorie în cvadrigă spre dreapta.
Crawford 364/1d, Roma, anii 83-82 a. Chr.

C. POBLICI Q. F.

3. AR ✓ 3,36 g; 18,1x18,4 mm.
Av. ROMA; bustul Romei drapat, purtând coif, spre dreapta.
Rv. Legenda ilizibilă; Hercules spre stânga, strangulând leul din Nemeea; în stânga, un arc în tolbă, iar jos, o măciucă. Sus, în stânga, marca de control: S.
Crawford 380, Roma, anul 80 a. Chr.

Q. POMPEI RVFI

4. AR ↓ 3,27 g; 17,4x18 mm.
Av. SVLLA·COS; capul lui L. Cornelius Sulla spre dreapta.
Rv. RVFVS·COS – Q. POM·RVFI; capul lui Q. Pompeius Rufus spre dreapta.
Crawford 434, Roma, anul 54 a. Chr.

CAESAR

5. AR ✓ 3,57 g; 16,4x17,4 mm.
Av. Capul lui Venus diademat spre dreapta.
Rv. CAESAR; Aeneas mergând spre stânga, ținând palladium în mâna dreaptă și purtându-l pe Anchises pe umărul stâng.
Crawford 458, Africa, anii 47-46 a. Chr.

³ Insistențele autorului au scos la iveală mai multe informații despre modul în care s-a dispersat tezaurul, dar, din păcate,

nu și monede inedite; C. Ilie, *Păuleștii din Prahova. Repere monografice, comentarii, amintiri*, Ploiești, 2012, p. 21-31.

ANT. AVG. III. VIR. R.P.C.

6. AR → 3,21 g; 15,9x16,8 mm.

Av. ANT. AVG. – III. VIR. R.P.C.; galeră spre dreapta.

Rv. [LEG] – XX; acvilă legionară între două stindarde.

Crawford 544/36, monetărie în mișcare însoțindu-l pe Marcus Antonius, anii 32-31 a. Chr.

NERO

7. AR ↙ 3,17 g; 17,1x17,5 mm.

Av. NERO CAESAR – AVGVSTVS; cap laureat spre dreapta.

Rv. IVPPITER – CVSTOS; Jupiter șezând spre stânga, ținând fulgerul și sceptrul.

RIC, I², p. 153, nr. 53, Roma, anii c. 64-65.

BMC, I, p. 210, nr. 74, Roma, anii 64-68.

GALBA

8. AR ↙ 3,25 g; 16,8x18,9 mm.

Av. IMP SER – GALBA AVG; cap laureat spre dreapta.

Rv. VICTORIA – PR; Victorie stând pe un glob spre stânga, ținând o cunună și o ramură de palmier.

RIC, I², p. 241, nr. 175, Roma, anii c. 68-69.

BMC, I, p. 315, nr. 48, Roma, anii 68-69.

VESPASIAN

9. AR ↓ 3,36 g; 16,2x17,4 mm.

Av. IMP CAESAR VESPASIANVS AVG; cap laureat spre dreapta.

Rv. COS ITER – TR POT; Pax șezând spre stânga, ținând o ramură și un caduceu.

RIC, II, p. 16, nr. 10, Roma, anii 69-71.

BMC, II, p. 4, nr. 26, Roma, anii 69-70.

10. AR ↓ 3,36 g; 16,7x17,9 mm.

Av. IMP CAESAR VESPASIANVS AVG; cap laureat spre dreapta.

Rv. COS ITER – TR POT; Pax șezând spre stânga, ținând o ramură și un caduceu.

RIC, II, p. 16, nr. 10, Roma, anii 69-71.

BMC, II, p. 4, nr. 26, Roma, anii 69-70.

11. AR ↙ 3,18 g; 16,1x17,3 mm.

Av. [IMP CAE]SAR VESPASIANVS A[VG]; cap laureat spre dreapta.

Rv. COS ITER – TR POT; Pax șezând spre stânga, ținând o ramură și un caduceu.

RIC, II, p. 16, nr. 10, Roma, anii 69-71.

BMC, II, p. 4, nr. 26, Roma, anii 69-70.

12. AR ↓ 3,17 g; 16x16,7 mm.

Av. IMP CAESAR VESPASIANVS AVG; cap laureat spre dreapta.

Rv. COS ITER – TR POT; Pax șezând spre stânga, ținând o ramură și un caduceu.

RIC, II, p. 16, nr. 10, Roma, anii 69-71.

BMC, II, p. 4, nr. 26, Roma, anii 69-70.

13. AR \sphericalangle 3,01 g; 15,7x18,3 mm.
 Av. [IMP] CAESAR VESPASIANVS AVG; cap laureat spre dreapta.
 Rv. IVDAE[A] în exergă; Iudaea șezând spre dreapta, la baza unui trofeu.
 RIC, II, p. 16, nr. 15, Roma, anii 69-71.
 BMC, II, p. 6, nr. 35, Roma, anii 69-70.
14. AR \sphericalangle 3,01 g; 15,6x16,4 mm.
 Av. [IMP C]AESAR VESPASIANVS AVG; cap laureat spre dreapta.
 Rv. IVDAEA în exergă; Iudaea șezând spre dreapta, la baza unui trofeu.
 RIC, II, p. 16, nr. 15, Roma, anii 69-71.
 BMC, II, p. 6, nr. 35, Roma, anii 69-70.
15. AR \sphericalangle 3,30 g; 16,5x17,8 mm.
 Av. [IMP] CAES VES – P AVG PM; cap laureat spre dreapta.
 Rv. TRI – POT; Vesta șezând spre stânga, ținând *simpulum*.
 RIC, II, p. 19, nr. 37, Roma, anii 70-72.
 BMC, II, p. 10, nr. 57, Roma, anii 70-71.
16. AR \sphericalangle 3,07 g; 16,7x17,7 mm.
 Av. [IMP] CAES VESP AVG PM COS IIII; cap laureat spre dreapta.
 Rv. VES – TA; Vesta spre stânga, ținând *simpulum* și un sceptru.
 RIC, II, p. 20, nr. 50, Roma, anii 72-73.
 BMC, II, p. 13, nr. 71, Roma, anii 72-73.
17. AR \uparrow 3,09 g; 18,7x20,3 mm.
 Av. IMP CAES VESP – AVG CENS (din dreapta jos); cap laureat spre dreapta.
 Rv. PONTIF – MAXIM (din dreapta jos); Vespasian șezând spre dreapta, ținând o ramură și un sceptru.
 RIC, II, p. 21, nr. 65, Roma, anul 73.
 BMC, II, p. 19, nr. 98, Roma, anul 73.
18. AR \downarrow 3,19 g; 17,8x18,5 mm.
 Av. IMP CAESAR – VESP AVG (din dreapta jos); cap laureat spre dreapta.
 Rv. PON MAX – TR P COS V (din dreapta jos); caduceu înaripat.
 RIC, II, p. 22, nr. 73, Roma, anul 74.
 BMC, II, p. 25, nr. 137, Roma, anul 74.
19. AR \downarrow 3,31 g; 16,8x17,7 mm.
 Av. IMP CAESAR – VESPASIANVS AVG (din dreapta jos); cap laureat spre dreapta.
 Rv. COS – V . . . ; vultur din față, cu aripile deschise și capul întors spre stânga, stând pe o bază (cippus).
 RIC, II, p. 24, nr. 89, Roma, anul 75 (COS VI) sau p. 25, nr. 99a, Roma, anul 76 (COS VII).
 BMC, II, p. 30, nota *, Roma, anul 75 (COS VI) sau p. 34, nr. 180, Roma, anul 76 (COS VII).
20. AR \sphericalangle 2,88 g; 18x19,3 mm.
 Av. IMP CAESAR VESPASIANVS AVG (din dreapta jos); cap laureat spre dreapta.
 Rv. PON MAX – TR P COS VI; Pax șezând spre stânga, ținând o ramură.
 RIC, II, p. 24, nr. 90, Roma, anul 75.
 BMC, II, p. 30, nr. 161, Roma, anul 75.
21. AR \sphericalangle 3,31 g; 16,3x17,6 mm.
 Av. [IM]P CAESAR – VESPASIANVS A[VG] (din dreapta jos); cap laureat spre dreapta.

TEZAURUL DE LA COCOȘEȘTI

Pl. I. Monede din tezaurul de la Cocoșești.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

Pl. II. Monede din tezaurul de la Cokoșești.

Rv. PON MAX – . . . ; Pax șezând spre stânga, ținând o ramură.
 RIC, II, p. 24, nr. 90, Roma, anul 75 sau RIC, II, p. 26, nr. 101, Roma, anul 76.
 BMC, II, p. 30, nr. 161, Roma, anul 75 sau p. 34, nota *, Roma, anul 76.

TITUS: DIVUS VESPASIANUS

22. AR ↓ 3,27 g; 17,4x18,6 mm.
 Av. DIVVS AVGVSTVS VESPASIANVS (din dreapta jos); cap laureat spre dreapta.
 Rv. E – X; în centru, între doi lauri, o coloană pe care este așezată o urnă și de care este sprijinit un scut inscripționat S C.
 RIC, II, p. 123, nr. 62, Roma, anii 80-81.
 BMC, II, p. 245, nr. 125, Roma, anii 80-81.
23. AR ↙ 3,16 g; 17,1x18,6 mm.
 Av. DIVVS AVGVSTVS VESPASIANVS (din dreapta jos); cap laureat spre dreapta.
 Rv. E – X; în centru, între doi lauri, o coloană pe care este așezată o urnă și de care este sprijinit un scut inscripționat S C.
 RIC, II, p. 123, nr. 62, Roma, anii 80-81.
 BMC, II, p. 245, nr. 125, Roma, anii 80-81.

DOMITIAN

24. AR ↙ 3,53 g; 17,7x19 mm.
 Av. IMP CAES DOMIT AVG – GERM PM TR P VIII; cap laureat spre dreapta.
 Rv. IMP XXI COS XV CENS PPP; Minerva spre stânga, ținând un fulger și o suliță; un scut lângă piciorul stâng.
 RIC, II, p. 171, nr. 149, Roma, anul 90.
 BMC, II, p. 333, nr. 167, Roma, anul 90.
25. AR ↙ 3,35 g; 17x18,4 mm.
 Av. IMP CAES DOMIT AVG – GERM PM TR P X; cap laureat spre dreapta.
 Rv. IMP XXI COS XV CENS PPP; Minerva spre stânga, ținând un fulger și o suliță; un scut lângă piciorul stâng.
 RIC, II, p. 172, nr. 154, Roma, anii 90-91.
 BMC, II, p. 335, nr. 181, Roma, anii 90-91.
26. AR ↘ 3,28 g; 16,5x18,1 mm.
 Av. IMP CAES DOMIT AVG – GERM PM TR P XI; cap laureat spre dreapta.
 Rv. IMP XXI COS XVI CENS PPP; Minerva spre stânga, ținând o suliță în mâna dreaptă și mâna stângă pe șold.
 RIC, II, p. 173, nr. 169, Roma, anul 92.
 BMC, II, p. 337, nr. 194, Roma, anul 92.

NERVA

27. AR ↓ 3,21 g; 16,7x17,8 mm.
 Av. IMP NERVA CAES AVG – PM TR P COS II PP; cap laureat spre dreapta.

Rv. CONCORDIA – EXERCITVVM; două mâini ținând o acvilă legionară așezată pe o proră.
 RIC, II, p. 223, nr. 3, Roma, anul 96.
 BMC, III, p. 2, nr. 8, Roma, anul 96.

28. AR ✓ 3,15 g; 17,8x18,6 mm.

Av. IMP NERVA CAES AVG – PM TR P COS III PP; cap laureat spre dreapta.

Rv. CONCORDIA – EXERCITVVM; două mâini strânse.

RIC, II, p. 224, nr. 14, Roma, anul 97.

BMC, III, p. 4, nr. 25, Roma, anul 97, dar cu legendă continuă pe avers.

TRAIAN

29. AR ✓ 3,41 g; 17x19,1 mm.

Av. IMP CAES NERVA TRAIAN AVG GERM; cap laureat spre dreapta.

Rv. PONT MAX TR POT COS II; Abundantia (Iustitia ?) ținând un sceptru, șezând spre stânga, pe un tron alcătuit din două cornuri ale abundenței.

RIC, II, p. 245, nr. 11, Roma, anii 98-99.

BMC, III, p. 32, nr. 9, Roma, anii 98-99.

Hill, p. 129, nr. 24, Roma, anul 99.

30. AR ✓ 3,62 g; 16,3x18,2 mm.

Av. IMP CAES NERVA TRAIAN AVG GERM; cap laureat spre dreapta.

Rv. PONT MAX TR POT COS II; Concordia șezând spre stânga, lângă un altar, ținând o pateră și cornul abundenței.

RIC, II, p. 245, nr. 12, Roma, anii 98-99.

BMC, III, p. 32, nr. 4, Roma, anii 98-99.

Hill, p. 129, nr. 23, Roma, anul 99.

31. AR ↓ 2,88 g; 17,9x19 mm.

Av. IMP CAES NERVA TRAIAN AVG GERM; cap laureat spre dreapta.

Rv. PONT MAX TR POT COS II; Felicitas spre stânga, ținând un caduceu și cornul abundenței.

RIC, II, p. 245, nr. 13, Roma, anii 98-99.

BMC, III, p. 32, nota *, Roma, anii 98-99.

Hill – .

32. AR ↓ 3,33 g; 16,9x18,5 mm.

Av. IMP CAES NERVA TRAIAN AVG GERM; cap laureat spre dreapta.

Rv. P·M·TR·P·COS·IIII·P·P·; Victorie stând spre dreapta, pe o proră, ținând o cunună și o ramură de palmier.

RIC, II, p. 248, nr. 59, Roma, anii 101-102.

BMC, III, p. 44, nr. 102, Roma, anii 101-102.

Hill, p. 132, nr. 132, Roma, anul 102.

33. AR ↓ 3,10 g; 16,5x17,8 mm.

Av. IMP TRAIANO AVG GER DAC PM TR P COS V PP; bust laureat, drapat pe umărul stâng, spre dreapta.

Rv. S P Q R OPTIMO PRINCIPI; dac (Dacia ?) șezând spre dreapta, la baza unui trofeu.

RIC, II, p. 259, nr. 222, Roma, anii 103-111.

BMC, III, p. 58, nr. 187, Roma, anii 103-111.

Hill, p. 135, nr. 194, Roma, anul 104.

34. AR \sphericalangle 3,34 g; 16,9x18,6 mm.

Av. IMP TRAIANO AVG GER DAC PM TR P COS V PP; bust laureat, drapat pe umărul stâng, spre dreapta.

Rv. S P Q R OPTIMO PRINCIPI; Mars spre dreapta, ținând mâna stângă rezemată pe un scut și o sulită în mâna dreaptă.

RIC, II, p. 255, nr. 163, Roma, anii 103-111.

BMC, III, p. 55, nr. 159, Roma, anii 103-111.

Hill, p. 138, nr. 348, Roma, anul 107.

35. AR \downarrow 3,39 g; 17,5x18,1 mm.

Av. IMP TRAIANO AVG GER DAC PM TR P COS V PP; bust laureat, drapat pe umărul stâng, spre dreapta.

Rv. S P Q R OPTIMO PRINCIPI; Fides spre stânga, ținând un mănunchi de spice și un coșuleț cu fructe.

RIC, II, p. 256, nr. 176, Roma, anii 103-111.

BMC, III, p. 59, nr. 200, Roma, anii 103-111.

Hill, p. 139, nr. 364, Roma, anul 107.

36. AR \sphericalangle 3,49 g; 17x18,8 mm.

Av. IMP TRAIANO AVG GER DAC PM TR P; bust laureat, drapat pe umărul stâng, spre dreapta.

Rv. COS V PP SPQR OPTIMO PRINC; Aequitas șezând spre stânga, ținând o balanță și cornul abundenței.

RIC, II, p. 252, nr. 119, Roma, anii 103-111.

BMC, III, p. 72, nr. 288, Roma, anii 103-111.

Hill, p. 140, nr. 480, Roma, anul 108.

37. AR \sphericalangle 3,49 g; 18,5x18,7 mm.

Av. IMP TRAIANO AVG GER DAC PM TR P; bust laureat, drapat pe umărul stâng, spre dreapta.

Rv. COS V PP SPQR OPTIMO PRINC; Arabia spre stânga, lângă o cămilă, ținând o ramură și un mănunchi de bețișoare de scorțișoară (?).

RIC, p. 253, nr. 142, Roma, anii 103-111.

BMC, III, p. 73, nr. 297, Roma, anii 103-111.

Hill, p. 140, nr. 489, Roma, anul 109.

MONEDĂ ROMANĂ NEIDENTIFICATĂ

38. AR 2,33 g; 14,8x17,7 mm; lipsă fragment.

Ilizibilă.

*The Cocoșești hoard, Păulești commune, Prahova county.
The batch of coins kept by the discoverer*

ABSTRACT

The author presents 38 Roman republican and imperial coins from the Cocoșești hoard (Păulești commune, Prahova county): Republican – 5 denarii, Marcus Antonius – 1 denarius, Nero – 1 denarius, Galba – 1 denarius, Vespasian – 13 denarii, Titus: Divus Augustus Vespasianus – 2 denarii, Domitian – 3 denarii, Nerva – 2 denarii, Trajan – 9 denarii and unidentified – 1 denarius. The latest coin has been struck between A.D. 103-111 (Hill, p. 140, no. 489, Rome, A.D. 109).

These coins remained for more than a half of a century in the possession of the discoverer's family.

FIGURES CAPTION

Pl. I-II. Coins from the Cocoșești hoard.

Table 1. The structure of the Cocoșești hoard.

